

ԿԵԱՆՔԸ՝ ՈՉ ՊԱՅՔԱՐԷ ՓԱԽՈՒՍԾ Է ԵՒ ՈՉ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷ ԴԱՍԱԼՔՈՒՄ

- Շատ մարդկային մարմիններ անդամահատեցի, բայց՝ ոչ մէկ տեղ չգտայ հոգիին հետքը:

Այս Տիրամերժ յայտարարութեան անաստուած հեղինակը նախորդ դարաշրջանին ապրած է մտային հաւասարակշռութիւնը կորուսած վիրաբոյժ մըն է, որ իրեն դաւանանք ըրած էր ինքնապաշտութիւնը:

Այս երեւելի մոլորեալը՝ հետագային ունեցաւ կարկառուն հետեւորդները եւ այսօր ալ տակաւին՝ ամէն երկրի մէջ ու մինչեւ անգամ հայութեան մէջ կ'երեւան անոնցմէ նմոյշներ, որոնք կը ժխտեն տիեզերակալ Աստուծոյ մը գոյութիւնը:

Կ'ըսեն ու կը գրեն:

- Մարդը հողէն ծնած է հողէն սնած նիւթ է եւ նախասահմանուած է ասդեանական կեանքէն ետք, հողին հետ տարրալուծուելու եւ չֆանալու: Եկած է անգոյութենէ ու կ'ուղեւորի դէպի անգոյութիւն: Այդ անփառունակ վախճանով կը ջնջէ նախապաշարեալ կրօնապաշտներու հոգիներէն հանդերձեալ կեանքի անհերքելի ճշմարտութիւնը:

Ամէն անգամ, որ գիտութիւնը նորութիւններ կը ստեղծէ ու մեծահրաշ նուաճումներ կը կատարէ, կրօնքը կ'ըսեն ֆառասմբակ կը նահանջէ եւ դժբախտ օր մը պիտի մտնէ ու կորսուի պատմութեան մթին լուսանցքներուն մէջ:

Այսպէս կը մտածեն, կը յոխորտան ու կը բարբառին մարդկային հասարակութեան այս նողկալի տականքները, որոնցմէ շատերը ծերութեան քարել չտուած՝ անժամանակ չուած են կեանքէն, թողելով պատմութեան մէջ իրենց նգովեալ անուները:

Կեանքը աստուածապաշտ եւ տրամաբանող մարդուն համար, ոչ աննպատակ պարապութիւն է, ոչ պատասխանատուութենէ խուսափում, ոչ ջնջուելու նախասահմանուած նիւթ եւ ոչ ալ շուայլ ու շուայտ վայելքներու միջոց:

Կեանքը եւ աշխատանքը մեծ պատասխանատուութեամբ մարդը կը մղեն պայքարի եւ այդ յոգնատանջ ճանապարհով միայն ան կը ստանայ իր արդար հատուցումը ջանքերուն:

Պարտականութեան այս գիտակցութիւնը կը կերտէ մարդուն մէջ ճշմարիտ անձնաւորութիւնը աստուածապաշտ հոգիով:

Տիեզերքի արարիչը չստեղծեց քանաւոր մարդը, որ աշխարհի հողային բարիքները եւ հանոյքները ըմբոշխնէ, այլ օժտեց զայն հոգեկան եւ իմացական այնպիսի հզօր կարողութիւններով, որ ճանչնայ իր ինքնութիւնը եւ աշխարհ գալուն նպատակը:

Անմահութեան գաղափարին չհաւատացող մարդը քոշկական առումով մտային ու հոգեկան հիւանդ մըն է, խզուած հոգեւոր կեանքի յաւերժութենէն եւ դատապարտուած ի վերջոյ ջնջուելու:

Այս սեւ հոգիներուն հակառակ, գոյութիւն ունին մեղքին դէմ հերոսավայել մարտնչողներ, երիտասարդական աւիւնով ու խանդով:

Ասոնց դիւցազնական խոյանքով միայն կը հարթուին դժուարութիւնները, կը կանխուին չարագործութիւնները ու կը դիմագրաւուին ահաբեկիչներու խոշտանգումները:

Մարդը եւ հասարակութիւնը անվիատ մահառումներով միայն կը

բարեկարգուին եւ ընկերային բարոյականը կը պահուի ճառագայթի պէս մաքուր ու անթիւ:

Դժբախտաբար, ներկայ մեղապարտ աշխարհին մէջ, այն աստիճանն օսարացած է բարիներու թիւը, որ հազիւ ակներեւ կ'երեւան պայքարի ու պարտականութեան պատնէշներու վրայ:

Նահանջով քս փախուստով կը կազմալուծուին հասարակական դրութիւնները, բաց թողելով չարին գրոհող արշաւին առջեւ ներխուժումի բոլոր ճամբաները, որ աւերէ ամէն ինչ որ ազգային ու մարդկային մնայուն արժէք է:

Պատասխանատուութենէ խուսափումը, ինչ պատճառով ալ չմեղացուի, չի դադրիր պախարակելի ու ամօթալի ըլլալէ:

Մարիհուանայի ողորմելի կարաւանները եւ թմրադեղերու ոճրախանձ վաճառականները, որ գարունամեայ երիտասարդութեան հոգեկան եւ ֆիզիքական կարողութիւնները կ'անդամալուծեն, իսկութեան մէջ անոնք են աշխարհի նիւաղները:

Այսօր գրեթէ ամէն մարդ դիւրին ճամբան գտած է ինքզինքնը եւ ուրիշները խաբելով, դրամի ու դիրքի տիրանալ, իր կամայ գործած մեղքերուն վրայ, նոր մեղքեր բարդելով:

Խօսք եւ քարոզ կը մատուցուի ժողովուրդին դրամին շփումով ու պահանջով:

Հազիւ ճշմարելի փոքրամասնութիւն մը օտար եւ հայ կրօնականներու մէջ ճշմարտապէս կը հաւատայ Աստուծոյ եւ աւետարանական պատուէրներուն:

Մեծամասնութիւնը պատերազմ հռչակած է ճշմարտութեան դէմ, եւ կը

թողու, որ անմեղը տառապի ու տուժէ եւ անիրաւը շահի ու ցնծայ: Ընչաքանակները աշտարակի բարձունք տուած է իր դրամի դէգերուն:

Ճշմարտութեան հեշտալուր ձայնը, որ կանչն է Աստուծոյ եւ օրհնաբեր ներկայութիւնը մարդուն մէջ, միայն բարեպաշտ հոգեւորականն է, որ կը ցոլացնէ իր քարոզներուն մէջ, Աստուծոյ բեմէն: Նիւթապաշտութիւնը, որ միահեծան կ'իշխէ մարդկային զգայարաններուն վրայ, կը խախտէ հաւատին ամրութիւնները եւ կը դարձնէ ընչաքանակ մարդը պարանոցային երկրպագու մը դրամի կուռքին առջեւ:

Ճշմարտութեան ջահակիրները պէտք չունին յեղափոխական ամբոխներ ըմբոստութեան մղելու: Պէտք չունին պրկուած բռնացման օղակարկար պարապութեան մէջ շարժելու: Պէտք չունին ահաբեկիչներու ռմբահարումներով հիմնարկութիւններ կործանելու եւ զանգուածային անմեղ կեանքներ խոշտանգելու:

Երբ ճշմարտութիւնը հաւատքի գօրութեամբ կը շնչէ անոնց հոգիին մէջ, արդէն ներքին յեղափոխութիւնը իրագործուած կ'ըլլայ հաւատքին բիրեղացումով:

Որքան առեւ մարդ անձանօք է իր ինքնութեան եւ ճշմարտութիւնը չի տեսներ իր կերպարին վրայ, ոչ հասարակութիւնը բարոյապէս կը բարեկարգուի եւ ոչ ալ անհատը:

Հակասութիւնները այն աստիճան շեշտուած են մարդկային բնութեան մէջ, որ մարդը կը սիրէ աւելի մօտենալ ու շահիլ հակառակորդին բարեկամութիւնը, քան նուիրագործուած հին բարեկամութիւնները պահել անարատ:

Անկարելի է տարտամ եւ ապերախտ ժամանակներուն՝ բարոյապէս քայքայուած հասարակութիւն մը

բարեկարգել երկնային շնորհներով:

Պատմութիւնը կը վկայէ, թէ վաղնջական ժամանակներուն լոյսի ջահակիրներն ալ կրեցին հեղեղառատ տեղատարափը նախատիւններու եւ հեզմանքներու, բայց առաւել զօրացած շարունակեցին մեղփին գրոհներուն դէմ իրենց կորովի պայքարը, ապահովելով քրիստոնեայ աշխարհին յաղթանակը:

Հետագայ դաստիարակիչ մանրավէպը գրած եմ այս յօդուածիս առիթով.-

Հոգեւորական մը կը գանգատէր
Իր թեմի տարեց եպիսկոպոսին.
Թէ անդամները բանաւոր հօտին,
Ալ ձանձրացեր են ու զինքն չեն յարգեր:

- Սրբազան, յարեց ֆահանան նեղսիրտ,
Դժգոհ եմ անոնց այս վարմունքէն
քիրտ.

Ոչ կանոն գիտեն, ոչ աւանդութիւն,
Ոչ ալ կը խորհին առնել Սրբութիւն.
Ոչ հաւատք ունին եւ ոչ ակնածանք,
Ոչ ալ կը տանին գործօն աշխատանք.
Ոչ խօսք կը լսեն եւ ոչ ալ ֆարդ,

Կրնամ ես գործել մարդոց հետ գոռոզ:
Բանկալը նստած անդուլ կը վիճին,
Բարեպաշտ մարդոց պատուին կը դպչին:
Սիրով են սակայն ու միշտ համաձայն,
Երբ գոհն է թաղին ծերուկ ֆահանան:
Ալ անզօր եմ ու չեմ կարող տոկալ
Յորդեր է վիշտս գետի պէս վարար:

Եպիսկոպոսը պահ մը մտածեց՝
Ապա խօսքերով ազդու զինք սաստեց.
- Որեւէ ատեն երեսըդ թփն:
- Ոչ, նման արարք մը չգործեցին:
- Քեզ անարգեցի՞ն, կամ ապտակեցի՞ն:
- Ոչ, այդ աստիճան յառաջ չգացին:
- Գլուխդ փշէ պսակ մը դրի՞ն:
Կամ Խաչին վրայ քեզ քեւեռեցի՞ն:
Վերջին հարցումին ֆահանան լռեց,
Բայց Սրբազանը դեռ շարունակեց.

- Այս մեծ վիշտերը Փրկիչը կրեց
Եւ վեհանձնօրէն բոլորին ներեց.
Մեր ներողութիւնը իր մեծ վիշտին բով,
Գգուանք է սիւքի՝ տանինք հանոյփով:

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՀՆՅ. ՏԻՒԼԿԵՐԵԱՆ